

REPUBLIKA HRVATSKA
VRHOVNI SUD REPUBLIKE HRVATSKE
Z A G R E B

Broj: I Kž 540/2019-7

U I M E R E P U B L I K E H R V A T S K E
P R E S U D A

Vrhovni sud Republike Hrvatske, u vijeću sastavljenom od sudaca Vrhovnog suda Žarka Dundovića, kao predsjednika vijeća, te Vesne Vrbetić, Dražena Tripala, Ratka Ščekića i Ileana Vinja, kao članova vijeća, uz sudjelovanje više sudske savjetnice - specijalista Marijane Kutnjak Čaleta, kao zapisničara, u kaznenom predmetu protiv opt. M. M. i dr., zbog kaznenog djela iz čl. 91. toč. 8. u vezi čl. 33. st. 1. i 2. Kaznenog zakona („Narodne novine” br. 110/97., 27/98., 50/00., 129/00., 51/01., 111/03., 190/03. – odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske, 105/04., 84/05. i 71/06. – dalje u tekstu: KZ/97.), odlučujući o žalbama državnog odvjetnika, opt. M. M. i opt. V. R., podnesenim protiv presude Županijskog suda u Splitu od 23. svibnja 2019. br. K-1/2018, u sjednici održanoj 26. veljače 2020., u prisutnosti zamjenice Glavnog državnog odvjetnika Republike Hrvatske Ž. M. i zamjenika branitelja opt. V. R., Z. Ž., odvjetnika iz Z.,

p r e s u d i o j e:

I. Prihvaća se žalba državnog odvjetnika, preinačuje se pobijana presuda u odluci o kazni te se opt. M. M. i opt. V. R., za kazneno djelo iz čl. 91. toč. 8. u vezi čl. 33. st. 1. i 2. KZ/97. za koje su tom presudom proglašeni krivima, na temelju čl. 91. u vezi čl. 33. st. 2. KZ/97. uz primjenu čl. 57. st. 1. i 4. toč. e. KZ/97. osuđuju na kazne zatvora i to: opt. M. M. u trajanju od osam (8) godina, a opt. V. R. u trajanju od sedam (7) godina, u koje kazne im se na temelju čl. 63. st. 1. KZ/97. uračunava vrijeme provedeno u pritvoru od 12. srpnja 2007. do 14. srpnja 2008.

II. Odbijaju se kao neosnovane žalbe opt. M. M. i opt. V. R., te se u pobijanom, a nepreinačenom dijelu potvrđuje prvostupanjska presuda.

Obrazloženje

Županijski sud u Splitu presudom od 23. svibnja 2019. br. K-1/2018 proglasio je krivima opt. M. M. i opt. V. R., zbog kaznenog djela protiv života i tijela, teškog ubojstva u pokušaju iz čl. 91. toč. 8. u vezi čl. 33. st. 1. i 2. KZ/97. i na temelju istih zakonskih propisa u vezi čl. 57. st. 1. i 4. toč. e. KZ/97. osuđeni su na kazne zatvora i to: opt. M. M. u trajanju od

šest (6) godina, a opt. V. R. u trajanju od pet (5) godina, u koje kazne im je na temelju čl. 63. KZ/97. uračunato vrijeme provedeno u pritvoru od 12. srpnja do 14. srpnja 2008.

Na temelju čl. 80. KZ/97. prema opt. M. M. primijenjena je sigurnosna mjera oduzimanja predmeta pištolja marke TT call. ... mm, tvorničkog broja ... s pripadajućim spremnikom.

Na temelju čl. 158. st. 2. Zakona o kaznenom postupku („Narodne novine“ broj 152/08., 76/09., 80/11., 91/12. – odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske, 143/12., 56/13., 145/13., 152/14., 70/17. i 126/19. – dalje u tekstu: ZKP/08.) oštećenik je sa imovinskopравnim zahtjevom upućen na parnicu.

Na temelju čl. 145. st. 1. i 2. toč. 1. do 8. ZKP/08. optuženici su obvezani solidarno na platež troškova kaznenog postupka u iznosu od 9.220,00 kn te na ime troškova paušala svaki od po 5.000,00 kn.

Protiv te presude žali se državni odvjetnik zbog odluke o kazni i predlaže da se pobijana presuda preinači i optuženici osude na strože kazne zatvora.

Optuženik M. M. žali se po branitelju B. M., odvjetniku iz S., zbog bitne povrede odredaba kaznenog postupka, pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja te odluke o kaznoj sankciji i troškovima kaznenog postupka i predlaže da se pobijana presuda preinači ili ukine i predmet vrati prvostupanjskom sudu na ponovno suđenje odnosno podredno preinači na način da se optuženiku izrekne znatno blaža kazna zatvora.

Moli da se branitelj obavijesti o sjednici vijeća.

Po branitelju J. F., odvjetniku iz S., žali se opt. V. R. iz svih žalbenih osnova i predlaže da se pobijana presuda preinači i optuženik oslobodi od optužbe odnosno blaže kazni ili da ga se proglasi krivim za kazneno djelo nanošenja teške tjelesne ozljede u pokušaju ili podredno da se pobijana presuda ukine i predmet vrati prvostupanjskom sudu na ponovno suđenje.

Moli da se branitelj izvijesti o sjednici vijeća.

Odgovor na žalbe optuženika podnio je državni odvjetnik s prijedlogom da se iste odbiju kao neosnovane.

Odgovor na žalbu državnog odvjetnika podnio je opt. M. M. po branitelju B. M., odvjetniku iz S. u kojem predlaže da se žalba državnog odvjetnika odbije kao neosnovana.

Na temelju čl. 474. st. 1. ZKP/08. spis je prije dostave sucu izvjestitelju, dostavljen Državnom odvjetništvu Republike Hrvatske.

Sjednica vijeća održana je u prisutnosti zamjenice Glavnog državnog odvjetnika Republike Hrvatske, Ž. M., te zamjenika branitelja opt. V. R., Z. Ž., odvjetnika iz Z., a u odsutnosti opt. M. M. i opt. V. R., koji nisu pristupili, a dostava obavijesti o sjednici vijeća je

vraćena neuručena, te u odsutnosti branitelja opt. M. M., B. M., odvjetnika iz S., za kojeg je dostava poziva bila uredno iskazana.

Žalba državnog odvjetnika je osnovana, dok žalbe optuženika nisu osnovane.

Zbog bitne povrede odredaba kaznenog postupka žali se opt. M. M. navodeći da je činjenični opis pobijane presude nerazumljiv i proturječan sam sebi, što bi ukazivalo na postupovnu povredu iz čl. 468. st. 1. toč. 11. ZKP/08. međutim, obrazlažući navedenu povredu i navodeći da iz činjeničnog opisa ne proizlazi namjera na lišenje života oštećenika, optuženik u stvari osporava pravilnost utvrđenog činjeničnog stanja, o čemu će više biti riječi kod obrazlaganja tog žalbenog osnova.

Daljnju bitnu povredu odredaba kaznenog postupka iz čl. 468. st. 1. toč. 11. ZKP/08. opt. M. nalazi u navodu da prvostupanjski sud nije ocijenio iskaze svjedoka S. i I. N., niti ih je doveo u kontekst sa iskazima svjedoka B., K. te B., te da nije dao ocjenu vjerodostojnosti iskaza svjedoka B. i K.

Protivno žalbenim navodima nije ostvarena niti ova postupovna povreda, budući je prvostupanjski sud prihvatio iskaze svjedoka P. L., ranije B. i D. K. T., koje su bile u društvu oštećenika B. B. kritične zgode i između ostalog i na njima temelji pobijanu presudu, jer su iskazivale o odlučnim činjenicama, pa je očigledno da ih je cijenio vjerodostojnim iako se taj izraz ne upotrebljava u pobijanoj presudi.

Svjedoci S. i I. N. nisu neposredni očevici samog događaja na licu mjesta i nemaju saznanja o odlučnim činjenicama, već samo o posrednim budući su izašli na prozor stana i samo čuli pucjavu i vidjeli vožnju optuženika na motoru, kako odlaze i potom se vraćaju na mjesto događaja, što nije bilo sporno, pa stoga nije bilo potrebe da se ti iskazi dovode u vezu s iskazima ranije navedenih svjedoka koji su bili na licu mjesta i iskazuju o samom događaju.

Bitnu povredu odredaba kaznenog postupka iz čl. 468. st. 1. toč. 11. ZKP/08. ističe i opt. V. R. parafrazirajući zakonski tekst te odredbe, ali ne obrazlažući u čemu se ona sastoji, a ispitivanjem pobijane presude na temelju čl. 476. st. 1. toč. 1. ZKP/08. nije utvrđeno da bi bila ostvarena ova postupovna povreda u bilo kojem obliku, kao niti koja od onih na koje drugostupanjski sud pazi po službenoj dužnosti.

Optuženik R. ističe i bitnu povredu odredaba kaznenog postupka iz čl. 468. st. 3. ZKP/08. jer da je prvostupanjski sud nepravilno primijenio odredbe Zakona o kaznenom postupku o ispitivanju svjedoka.

Nije ostvarena niti navedena bitna povreda odredaba kaznenog postupka, jer je prvostupanjski sud nakon ukidne odluke ovog suda od 7. prosinca 2017., prilikom ponovnog ispitivanja svjedoka otklonio povrede na koje je ukazano i ti su iskazi na raspravi koja je počela iznova dana 23. svibnja 2019. pročitani suglasnošću stranaka, na temelju čl. 431. st. 1. toč. 6. ZKP/08.

Žaleći se zbog pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja oba optuženika osporavaju pobijanu presudu u dva pravca, u pogledu namjere na lišenje života oštećenika i u pogledu saznanja da se radilo o policajcu, osporavajući time i kvalifikatorni elemenat djela.

Protivno žalbenim navodima, prvostupanjski sud je pravilno utvrdio namjeru na počinjenje djela imajući u vidu cjelokupnu dinamiku događaja te upotrijebljena sredstva, pištolj i motocikl.

Prije svega, opt. M. M., upravljajući motorom zalijeće se na oštećenika koji je optuženike nastojao spriječiti u uništavanju tuđeg osobnog automobila, pa nakon što su oba optuženika izvrijeđala oštećenika, udarala ga, prijeteci da će ga ubiti, udaljili su se na motociklu sa lica mjesta, da bi se ubrzo i vratili. Tada je motociklom upravljao opt. V. R., a opt. M. M. je sada imao u ruci pištolj iz kojeg je ispalio najprije jedan hitac u zrak, a zatim s udaljenosti od oko jednog metra od oštećenika, dva hica u njega, od kojih ga je jedan pogodio u lijevu natkoljenu. Zatim je pištolj usmjerio u glavu i trbuh oštećenika, pokušavajući ispaliti daljnje hice, pritiskajući obarač pištolja, ali zbog nedostataka metaka u pištolju nije uspio. U ljutnji što mu pištolj nije više opalio, uzima ga za cijev i prethodno sišavši sa motora, drškom pištolja udara oštećenika po glavi, a nakon toga i nogama. Nakon toga opt. R. se motorom zalijeće na oštećenika, o čemu su vrlo određeno i suglasno iskazivali svjedoci D. K. T. i P. L., potvrđujući na taj način iskaz oštećenika B. B.

Osnovano prvostupanjski sud na temelju takve dinamike događaja, koja je utvrđena na temelju provedenog dokaznog postupka, zaključuje da su oba optuženika postupala s izravnom namjerom na lišenje života oštećenika, što je u konačnici spriječeno dolaskom policije.

Takav zaključak prvostupanjskog suda bezuspješno nastoji osporiti opt. M. u žalbi tvrdeći da je pištolj bio tehnički ispravan, pa je mogao daljnjim ispaljivanjem metaka oštećenika lišiti života.

Optuženik M. zanemaruje da su svjedoci P. L. i D. K. T. bile suglasne u navodu da je opt. M. i poslije opaljenja dva hica u smjeru oštećenika pokušavao i dalje pucati pritiskujući obarač, ali očigledno zbog nestanka streljiva u tome nije uspio, pa nakon toga, bijesan, drškom pištolja udara oštećenika po glavi. Kako to proizlazi iz zapisnika o očevidu, pištolj je nađen bez streljiva, u zadnjem položaju nakon ispaljenja streljiva, što je potvrdio i balistički vještak.

Stoga osnovano prvostupanjski sud ne prihvaća obranu opt. M., koju je dao tek na raspravi, i u kojoj ustrajava u žalbi, da je bježeći s mjesta događaja ispraznio pištolj, jer je takva obrana protivna svim provedenim dokazima i nije potvrđena provedenim balističkim vještačenjem kojim žalba nastoji dati drugi smisao.

Osim što nitko od saslušanih svjedoka ne potvrđuje da bi opt. M. ispraznio pištolj bježeći, ta tvrdnja nije niti životna niti logična, jer bi u takvoj situaciji, kada policajci trče za njim i zapovijedaju mu da baci pištolj, bilo logičnije da odbaci pištolj, a ne da ga prazni. Uostalom, niti policajci koji su došli na lice mjesta nisu to vidjeli, kao niti svjedoci koji su sa prozora obližnje kuće vidjeli njegovo udaljavanje s mjesta događaja, a niti su nađeni meci

koje je eventualno ispraznio iz pištolja. Bježeći pred policajcima optuženik nije imao vremena da isprazni pištolj, a da je to učinio to bi svakako vidjeli policajci koji trče za njim i koji su ga u konačnici uspjeli i uhvatiti.

Za repetiranje pištolja i izbacivanje metaka potrebno je određeno vrijeme, a ta radnja se i čuje, pa je izvjesno da bi policajci Z. A. i J. D. to vidjeli i čuli, ali takvu obranu opt. M. nisu potvrdili kada su saslušani kao svjedoci.

U odnosu na radnju opt. V. R. poduzetu u cilju lišenja života oštećenika, osnovano prvostupanjski sud prihvaća iskaze svjedoka D. K. T. i P. L., koje su bile izričite u navodu da kada je oštećenik, pogođen u natkoljenicu, bio na tlu, da se opt. R. motorom zaleteo u njega i udario ga u tijelo, što opravdava zaključak prvostupanjskog suda o postupanju ovog optuženika s izravnom namjerom na lišenje života. Činjenicu da na oštećeniku nisu bile vidljive povrede od naleta motorom, obrazložio je sudsko-medicinski vještak navodeći da od naleta motora pri maloj brzini ne moraju nastati površinske povrede koje bi bile vidljive.

Neosnovano optuženici osporavaju svoju svijest o tome da je oštećenik policajac, budući je oštećenik iskazao da se predstavio kao policajac, što su potvrdili i svjedoci D. K. T. i P. L., koje su sa oštećenikom bile na licu mjesta. U odnosu na svijest optuženika da se radi o policajcu, posebno je indikativan iskaz svjedoka Z. K. koja je sa prozora začula glas jednog mladića koji je rekao: „govno pandursko, ubit ću te“.

S obzirom da je oštećenik bio izvan službe, logično je da se nije mogao legitimirati službenom značkom, niti je imao oružje po kojem bi se eventualno moglo zaključiti da se radi o policajcu međutim, bilo je sasvim dovoljno da se predstavi, što je prema iskazima svjedoka i učinio, pa su nesporno optuženici bili svjesni njegovog svojstva.

Osim toga, optuženici u nastojanju da ospore to saznanje, iskazujući da se nije predstavio službenom značkom ili iskaznicom, zanemaruju čl. 10. Zakona o policiji („Narodne novine“ broj 129/00.) koji je bio na snazi u vrijeme počinjenja djela i prema kojem je policijski službenik dužan u svako doba poduzimati radnje radi zaštite života i osobne sigurnosti ljudi i imovine dakle, i kada je izvan službe, što je oštećenik tada i činio, jer nije sporno da su optuženici oštećivali tuđe vozilo, što je i utvrđeno iz zapisnika o očevidu te iskaza svjedoka I. Š., vlasnika tog vozila.

Zakon o policijskim poslovima i ovlastima („Narodne novine“ broj 76/09., 92/14. i 70/19.) i sada u čl. 6. st. 2. propisuje da će policijski službenik i izvan službe poduzeti radnju spašavanja života i zaštite osobne sigurnosti ljudi i imovine dakle, radi se o standardu koji je postojao tada, a i sada je predviđen za djelatnike policije i njihovo djelovanje pa je stoga bespredmetno pozivanje žalbe opt. M. na čl. 20. Zakona o policiji („Narodne novine“ broj 129/00.) o predstavljanju pokazivanjem službene značke ili iskaznice.

Stoga neosnovano žalbe osporavaju način postupanja oštećenika kao i svijest o tome da se radi o službenoj osobi.

Neosnovano opt. M. osporava utvrđenje prvostupanjskog suda o vlastitoj ubrojivosti predlažući ujedno i novo kombinirano toksikološko, psihologijsko i psihijatrijsko vještačenje.

Naime, provedenim psihijatrijskim vještačenjem po J. Š., koja je imala u vidu i priloženu medicinsku dokumentaciju za optuženika, koja je bila vrlo oskudna, je utvrđeno da je opt. M. *tempore criminis* bio smanjeno ubrojav. Vještakinja je navela da se radi o emocionalno nestabilnoj osobi čija je karakteristika impulzivnost i koja se zbog takve vlastite osobnosti vrlo teško kontrolira. Pri tome je vještakinja uzela u obzir da je opt. M. bio alkoholiziran iako se mišljenje o alkoholiziranosti optuženika u vrijeme događaja nije moglo dati zbog znatnog proteka vremena od događaja do vađenja krvi i urina, te da je nađena prisutnosti dijazepana i kokaina. Iako je vještakinja saslušana u tijeku postupka nekoliko puta, ostala je kod prvotnog nalaza i mišljenja i u konačnici na nalaz i mišljenje obrana nije imala primjedbi niti je predlagala novo vještačenje. Naprotiv, na zadnjoj raspravi održanoj 23. svibnja 2019., koja je počela iznova, obrana je bila suglasna da se nalaz i mišljenje vještaka J. Š. pročita, što je i učinjeno.

Kako se niti sada u žalbi ne iznose nove činjenice koje bi ukazivale na potrebu provođenja novog vještačenja, niti se argumentirano i osnovano osporava ovo koje je provedeno, nije osnovana žalba opt. M. niti u tom dijelu.

S obzirom na sve navedeno, činjenično stanje nije pogrešno ni nepotpuno utvrđeno.

U uvodu žalbe opt. R. ističe žalbeni osnov povrede kaznenog zakona, ali ga ne obrazlaže, pa je pobijana presuda u tom dijelu ispitana na temelju čl. 476. st. 1. toč. 2. ZKP/08. i nije utvrđeno da bi na štetu optuženika bio povrijeđen kazneni zakon.

Zbog odluke o kazni žali se državni odvjetnik nalazeći da su utvrđene olakotne okolnosti po sudu prvog stupnja precijenjene, a otegotne podcijenjene.

Prije svega ističe da je opt. M. ranije bio osuđivan, a isto tako i nakon počinjenja predmetnog kaznenog djela, pa se dakle radi o višestrukom povratniku, a činio je i kaznena djela s elementima nasilja, a u vrijeme počinjenja djela bio je osuđivan i opt. R. Državni odvjetnik smatra i da se smanjena ubrojavost opt. M. ne može cijeliti kao olakotna okolnost, jer se sam doveo u stanje alkoholiziranosti, a konzumirao je i opojnu drogu. Smatra da treba imati u vidu visok stupanj kriminalne volje, pokazanu upornost, brutalnost i bešćutnost u mrcvarenju ranjenog oštećenika koji je nemoćan ležao na tlu i da je te činjenice trebalo posebno cijeliti prilikom odmjeravanja kazne. Radilo se o bezobzirnom iživljavanju nad policajcem, pa radi postizanja generalno preventivne svrhe kažnjavanja optuženicima je trebalo izreći strože kazne, jer zaštita policijskog službenika u obavljanju njegove dužnosti je istodobno i zaštita vladavine prava. Po stavu žalbe nedostatno je cijunjena i težina posljedica za oštećenikovo zdravlje, jer mu je prouzročena teška ozljeda, bio je podvrgnut dugotrajnom liječenju, a zdravstvene posljedice i danas trpi.

Optuženik M. M. u dijelu žalbe zbog odluke o kazni ističe da napad na policijskog službenika ne može biti cijunjjen kao otegotna okolnost, jer je to zakonsko obilježje kaznenog djela. Prilikom odmjeravanja kazne, ističe se u žalbi, prvostupanjski sud je zanemario njegovo izraženo kajanje zbog događaja, njegovu mladu životnu dob i okolnosti u kojima je živio prije počinjenja djela, budući je u 9. godini života ostao bez oca, što je za njega bio nepremostiv gubitak i što se posebno odrazilo na njegov daljnji razvitak kao osobe, kao i druge obiteljske

prilike mlađeg punoljetnika. Smatra da one otegotne okolnosti koje je sud utvrdio nisu takvog karaktera, pa stoga ustvari otegotnih okolnosti nema, i optuženiku je trebalo izreći blažu kaznu.

Optuženik R. izrečenu kaznu smatra previsokom, budući se radi o neosuđivanoj osobi, ocu malodobne djece, a po stavu žalbe i odmak vremena od vremena nesretnog događaja trebalo je uzeti u obzir prilikom odmjeravanja kazne.

Vrhovni sud Republike Hrvatske, kao sud drugog stupnja, prihvaća po prvostupanjskom sudu utvrđene okolnosti koje utječu na odabir vrste i visine kazne i to kao olakotne okolnosti na strani opt. M. M., smanjenu ubrojivost, činjenicu da je djelo počinio kao mlađi punoljetnik i da je djelo ostalo u pokušaju, a opt. V. R. da je ranije neosuđivan i da je djelo ostalo u pokušaju, a obojici kao otegotne okolnosti bezobzirnost, upornost i brutalnost koju su iskazivali prilikom počinjenja djela, dok činjenica da se radilo o napadu na policijskog službenika, kako to opravdano u svojoj žalbi tvrdi optuženik M. nije uzeta kao otegotna okolnost, s obzirom da je upravo ta činjenica djelu dala teži karakter.

Međutim, imajući u vidu sve navode državnog odvjetnika u žalbi, koje prihvaća i ovaj drugostupanjski sud, posebno imajući u vidu visok stupanj kriminalne volje, iskazanu upornost, brutalnost i bešćutnost u mrcvarenju ranjenog policajca koji je nemoćan ležao na tlu, optuženicima je bilo potrebno izreći strože kazne. Kako bi se ostvarila prije svega generalna prevencija kao svrha kažnjavanja i izrazila društvena osuda zbog počinjenog kaznenog djela, jačalo povjerenje građana u pravni poredak utemeljen na vladavini prava i utjecalo na druge da ne čine kaznena djela kroz jačanje svijesti o njihovoj pogibeljnosti i o pravednosti kažnjavanja, optuženicima su izrečene kazne kao u izreci ove presude, a prihvaćanjem žalbe državnog odvjetnika.

Pri tome je ovaj sud imao u vidu i da oštećenik još uvijek trpi posljedice ranjavanja kao i činjenicu izbjegavanja ovog kaznenog postupka od strane optuženika.

S obzirom da je prihvaćena žalba državnog odvjetnika zbog odluke o kazni, iz istih razloga nisu prihvaćene žalbe optuženika iz istog žalbenog osnova.

Po mišljenju Vrhovnog suda Republike Hrvatske, kao drugostupanjskog suda, izrečene kazne ostvarit će i svrhu kažnjavanja u vidu specijalne prevencije odnosno utjecati na počinitelje da ne čine kaznena djela.

Pištolj kao sredstvo počinjenja djela oduzet je u skladu sa zakonom.

Iz svih navedenih razloga na temelju čl. 486. st. 1. i čl. 482. ZKP/08. odlučeno je kao u izreci.

Zagreb, 26. veljače 2020.

Predsjednik vijeća:
Žarko Dundović, v. r.